

Оксана КУЗЬМЕНКО

кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, докторант Інституту народознавства НАН України, секретар Секції фольклористики Наукового товариства імені Шевченка, Інститут народознавства НАН України

ЕДИЦІЯ СУЧАСНИХ УСНИХ НАРАТИВІВ НА ІСТОРИЧНІ ТЕМИ У ДЗЕРКАЛІ ТРИВАЮЧОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИЧНОЇ ДИСКУСІЇ

У доповіді буде зроблено огляд збірників української неказкової прози ХХ – початку ХХІ століття на історичну тематику. На основі їх зіставлення буде проаналізовано актуальні типи едиції фольклорних текстів різних жанрів (історичні перекази, легенди, воєнні меморати, автобіографічні оповідання-спогади), які ґрунтуються на відповідних методологічних засадах дослідників народної прози (Степана Мишанича, Олесі Бріциної – Інни Головахи-Хікс, Василя Сокола, Людмили Іваннікової, Євгена Луня, Івана Хланти та ін.).

Для порівняння із досвідом зарубіжної фольклористики буде залучено нові матеріали з польської та російської народознавчої науки (зокрема публікації текстів у науковому часописі «Живая старина» та збірнику «Proza folklorystyczna u progu XXI wieku. Materiały» Агнешки Пшибили-Думін (2013).

Важливим аспектом для обговорення стануть питання когерентності методів запису, фіксування, розшифрування та стилю публікацій текстів усних наративів, які відображають події Першої світової війни (1914–1918 роки), Голодомору (1932–1933 роки), Другої світової війни (досвід остарбайтерів) та насильницькі депортації українців (1945–1947 роки), для етнологів, усних істориків (В. Борисенко, І. Магрицька, Г. Грінченко) та фольклористів.

Опираючись на власний досвід підготовки фольклорного збірника прози («Фольклорна проза про січових стрільців», 2009), автор зупиниться на дискусійних теоретично-практичних моментах фольклорної текстології, які передбачають три головні етапи: 1) науковий запис та оцінка автентики тексту (проблема студентських записів); принципи та критерії делімітації тексту з потоку дискурсу, вибір форми скриптури; 2) жанрова атрибуція фольклорного твору; 3) підготовка та повнота довідкового апарату (паспортні дані, словники, покажчики основних мотивів та ключових слів (географічних назв, персонажів, концептів та ін.).